

Bài giảng 9

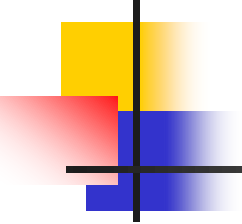
Thị trường độc quyền bán

Nội dung

- Đặc điểm thị trường độc quyền bán
- Nguyên nhân tồn tại độc quyền
- Tối đa hóa lợi nhuận của doanh nghiệp độc quyền bán
- Độc quyền với nhiều nhà máy trực thuộc
- Tổn thất xã hội do sức mạnh độc quyền bán
- Kiểm soát độc quyền

Đặc điểm thị trường độc quyền bán

- 1) Một người bán – Nhiều người mua
- 2) Một sản phẩm (không có sản phẩm thay thế tốt)
- 3) Có những rào cản doanh nghiệp khác gia nhập ngành

Độc quyền bán

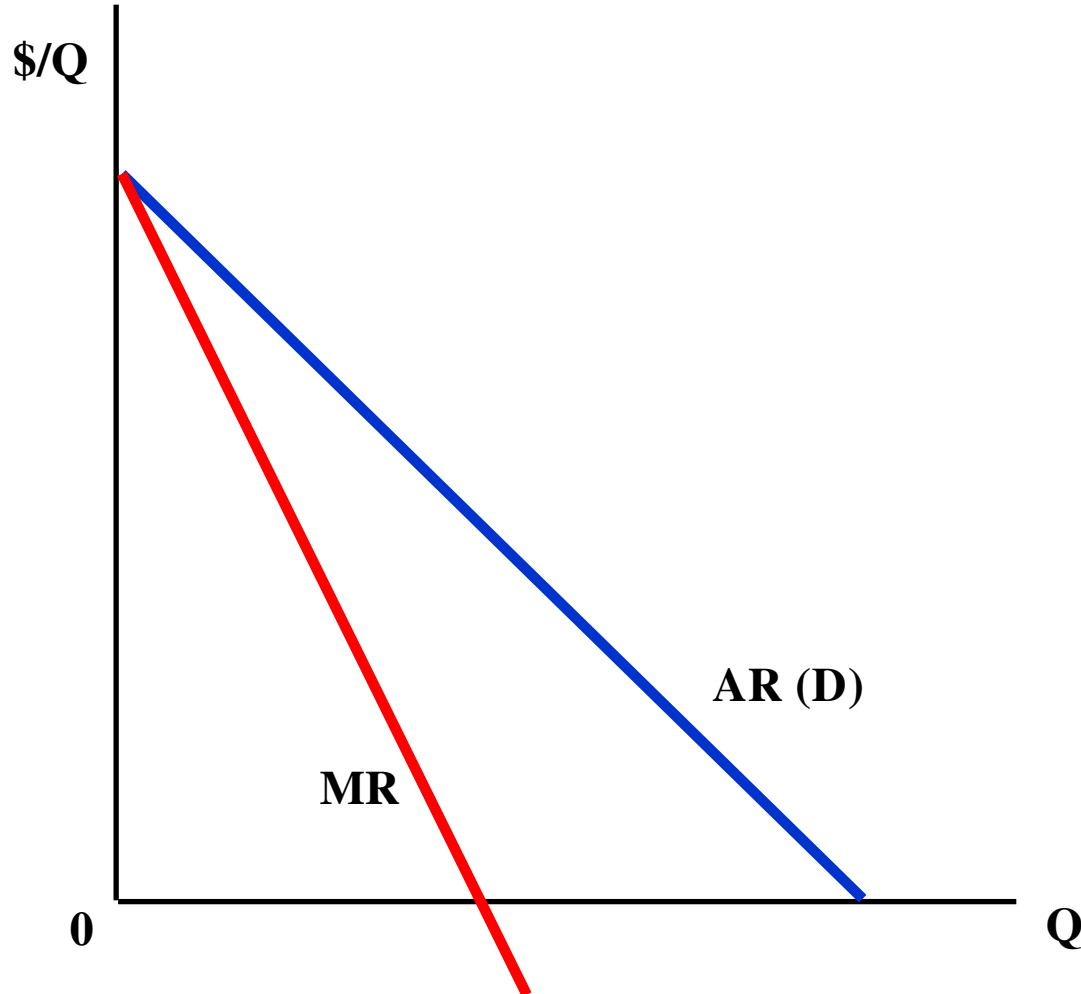
Các rào cản gia nhập ngành hay lý do tồn tại độc quyền và độc quyền nhóm:

- Kiểm soát tài nguyên hoặc nguyên liệu đầu vào khan hiếm
- Tính kinh tế theo quy mô (ngành độc quyền tự nhiên)
- Ưu thế về công nghệ
- Ngoại tác mạng lưới
- Chính phủ: bằng sáng chế, bản quyền, hàng hóa đặc biệt

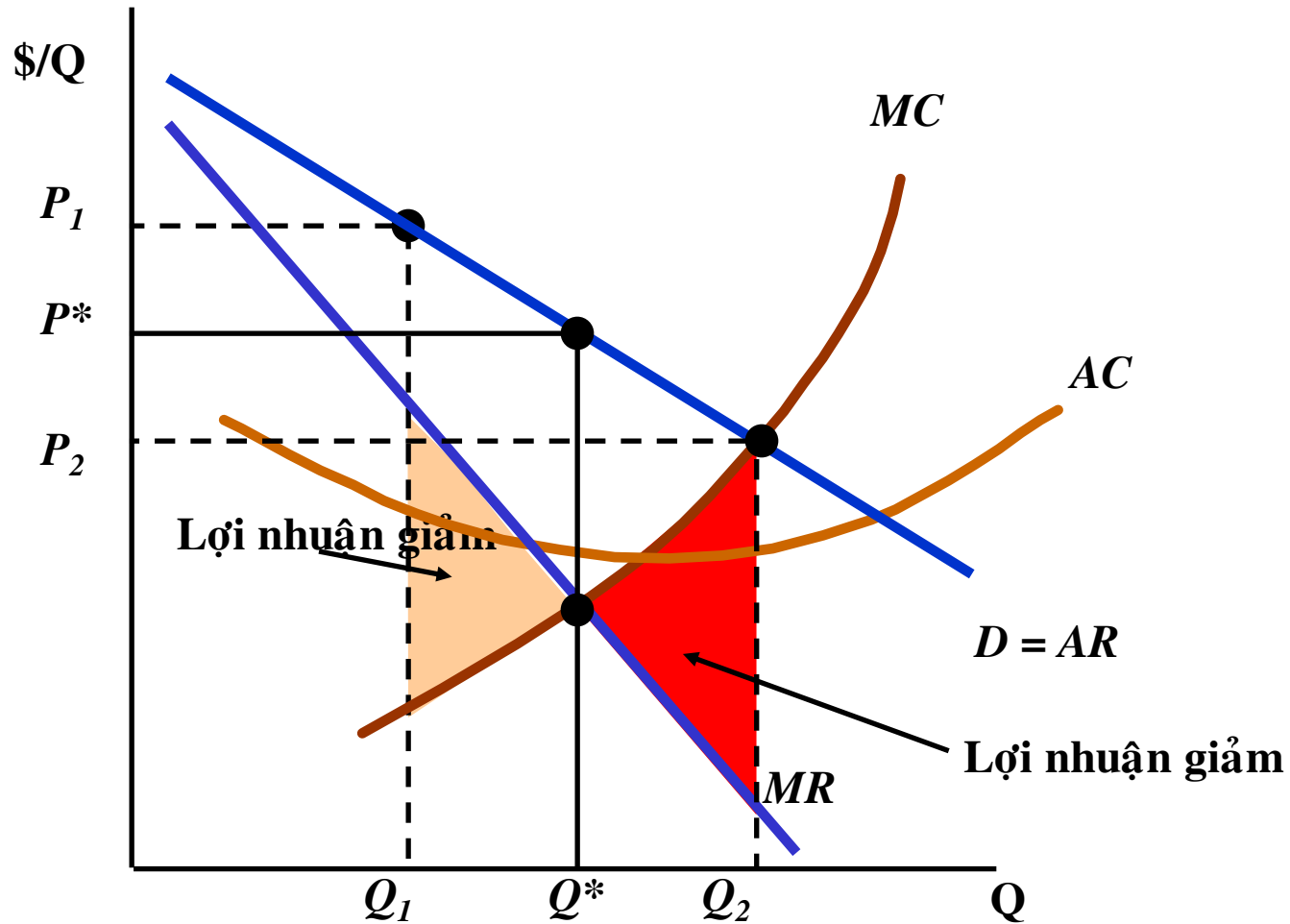
Tổng doanh thu, doanh thu biên và doanh thu trung bình

Giá <i>P</i>	Lượng <i>Q</i>	Tổng Doanh thu <i>TR</i>	Doanh thu biên <i>MR</i>	Doanh thu trung bình <i>AR</i>
10	1	10	10	10
9	2	18	8	9
8	3	24	6	8
7	4	28	4	7
6	5	30	2	6
5	6	30	0	5
4	7	28	-2	4
3	8	24	-4	3

Doanh thu trung bình và doanh thu biên

Tối đa hóa lợi nhuận

Tối đa hoá lợi nhuận

- ✓ $Q < Q^*$, do $MC < MR$ nên khi **tăng** sản lượng lợi nhuận sẽ tăng thêm.
- ✓ $Q > Q^*$, do $MC > MR$ nên khi **giảm** sản lượng lợi nhuận sẽ tăng thêm.
- ✓ $Q = Q^*$ thoả điều kiện $MC = MR$ thì lợi nhuận đạt tối đa.

Doanh nghiệp có nhiều nhà máy trực thuộc

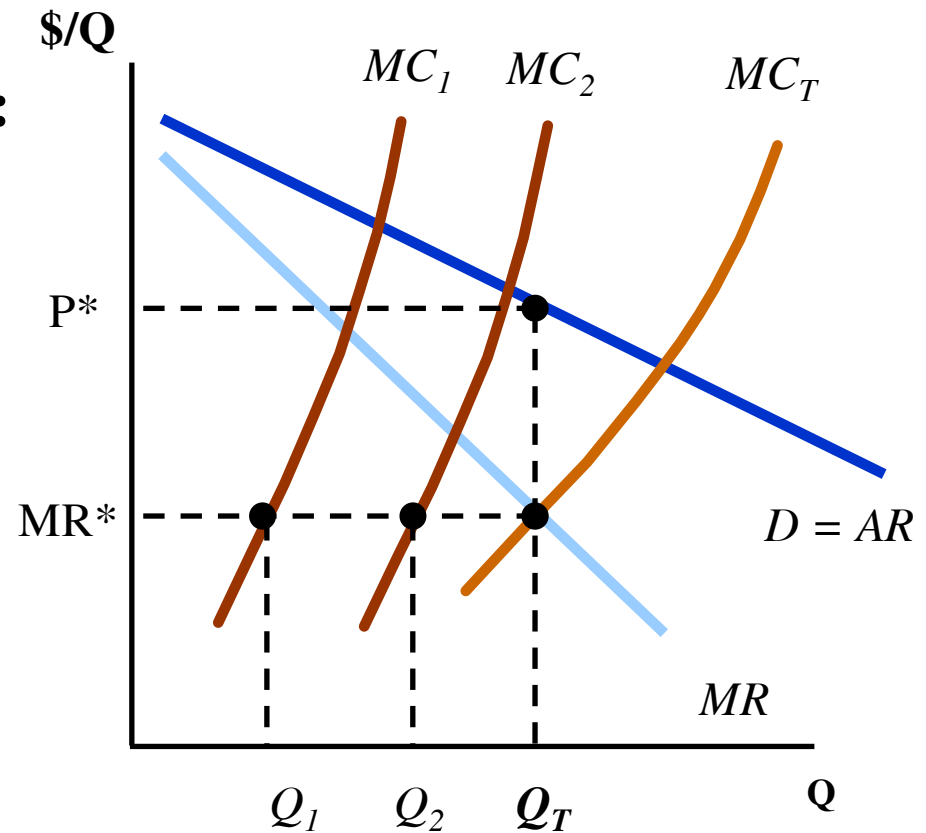
- Nhiều công ty, quá trình sản xuất được thực hiện ở hai hay nhiều nhà máy có chi phí sản xuất khác nhau.
- Chọn tổng sản lượng và sản lượng ở mỗi nhà máy theo quy tắc:
 - Chi phí biên ở các nhà máy bằng nhau.
 - Chi phí biên bằng doanh thu biên

Sản xuất với hai nhà máy

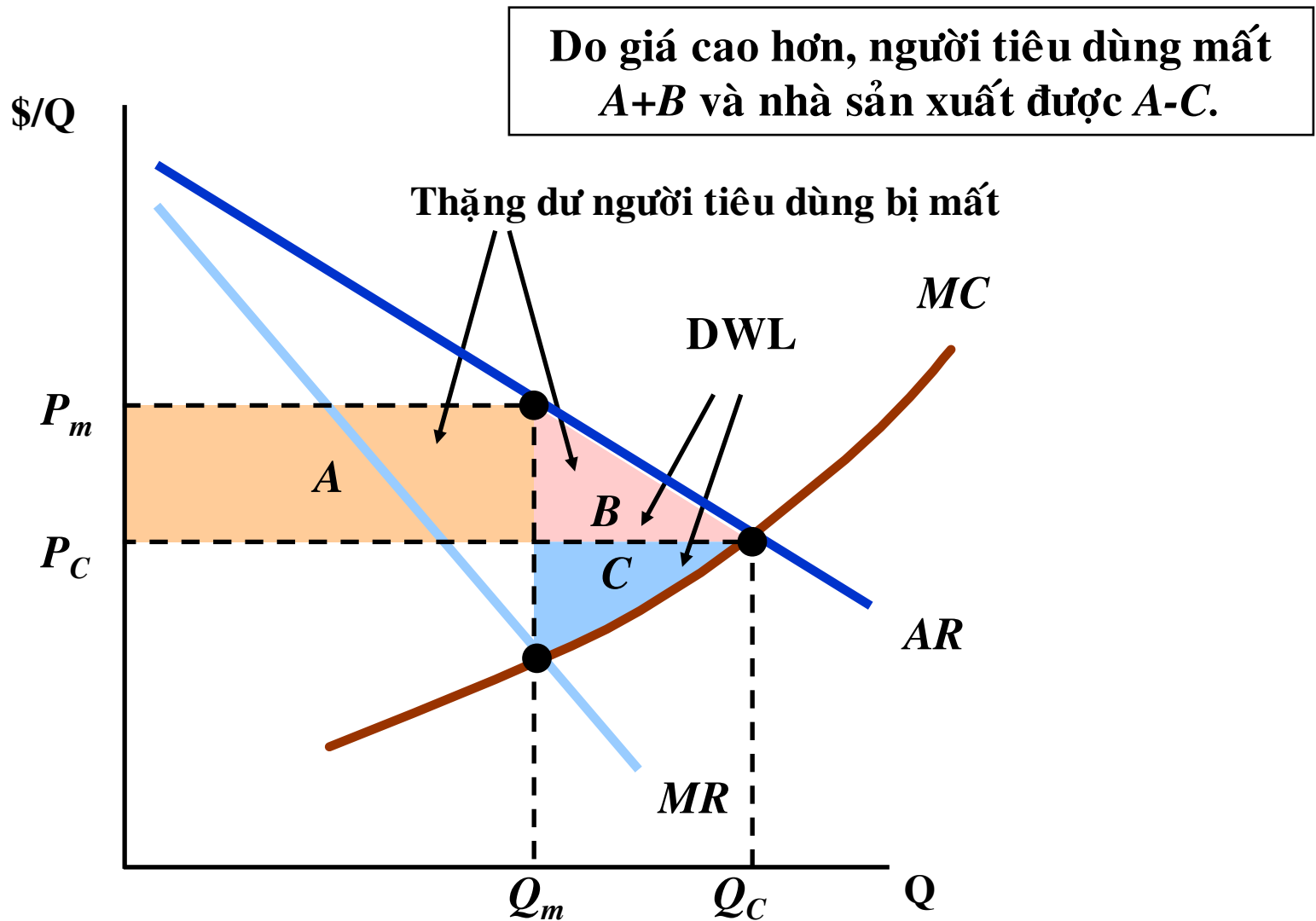
Nguyên tắc tối đa hóa lợi nhuận:

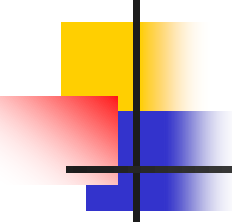
1) $Q_1 + Q_2 = Q_T$

2) $MC_1(Q_1) = MC_2(Q_2) = MR(Q_T)$

Tổn thất xã hội do sức mạnh độc quyền bán

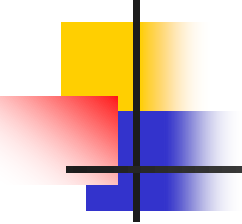

Tổn thất phúc lợi xã hội do độc quyền bán

- Giá cả độc quyền (P_M) cao hơn giá cạnh tranh (P_C) hoặc chi phí biên (MC)
- Sản lượng độc quyền thấp hơn sản lượng có tính cạnh tranh. ($Q_M < Q_C$)
- Giá cao làm cho nhà độc quyền có lợi nhuận vượt trội từ việc chiếm giữ thặng dư của người tiêu dùng
- Sức mạnh độc quyền bán gây ra tổn thất vô ích

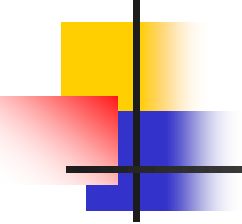
Tổng quát: Sử dụng nguồn lực kém hiệu quả (quá ít)

Mục đích kiểm soát độc quyền

- Giá độc quyền thấp hơn, gần với giá cạnh tranh (P_C) hoặc chi phí biên (MC)
- Giá tăng sản lượng đến Q_C
- Điều tiết lợi nhuận vượt trội của độc quyền để chi dùng chung cho xã hội.
- Giảm tổn thất vô ích

Tổng quát: Sử dụng nguồn lực hiệu quả hơn

Biện pháp kiểm soát độc quyền

- Điều tiết (Giá tối đa, thuế)
- Sở hữu nhà nước
- Luật chống độc quyền (Luật cạnh tranh)